

Kúria

ítélete

Az ügy száma:	Bt.II.1.467/2021/6.
A határozat szintje:	törvényességi jogorvoslat
A tanács tagjai:	Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke Dr. Boros Tibor, előadó bíró Dr. Sebe Mária, bíró
Az eljárás helye:	Budapest
Az eljárás formája:	tanácsülés
Az ülés napja:	2022. február 10.
Az ügy tárgya:	lopás büntette és más bűncselekmények
Terhelt:	...
Elsőfok:	Pesti Központi Kerületi Bíróság, 23.B.VIII.21.010/2019/28., ítélet, előkészítő ülés, 2020. október 2.
Másodfok:	Fővárosi Törvényszék, 25.Bf.5067/2021/12., ítélet, tanácsülés, 2021. május 25.
Az indítvány előterjesztője:	a legfőbb ügyész
Az indítvány iránya:	a törvénysértés megállapítása és megváltoztatás a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a legfőbb ügyész által a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványt elbírálva megállapítja, hogy a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 25.Bf.5067/2021/12. számú ítéletének a terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát megállapító rendelkezése törvénysértő.

Az ítélet ezen rendelkezését megváltoztatja és a terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 (kettő) évre mérsékli.

A jogorvoslati eljárásban felmerült 12.000 (tizenkétezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] **I.** A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2020. október 2-án megtartott előkészítő ülésen meghozott és kihirdetett 23.B.VIII.21.010/2019/28. számú ítéletében a terheltet

bűnösnek mondta ki 3 rendbeli, társtettesként elkövetett lopás büntetében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, ba), bb) és bc) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont], valamint 3 rendbeli társtettesként elkövetett egyedi azonosító jellel visszaélés büntetében [Btk. 347. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés] és ezért – halmazati büntetésül – 1 év börtön fokozatú szabadságvesztésre, 1 év közúti járművezetéstől eltiltásra és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyészség a kiszabott szabadságvesztés tartamának súlyosítása végett jelentett be fellebbezést. A fellebbezéseket elbírálva a másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2021. május 25-én kelt 25.Bf.5067/2021/12. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a szabadságvesztés büntetés tartamát 2 év 6 hónapra felemelte, valamint a Monori Járásbíróság 7.Bpk.82/2017/3. számú végzésével kiszabott – eredetileg végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett – 1 évi fogházbüntetés végrehajtását elrendelte. Egyebekben azonban helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

[3] **II.** A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 25.Bf.5067/2021/12. számú ítélete ellen a legfőbb ügyész BF.1398/2021/2. szám alatt jelentett be jogorvoslati indítványt a törvényesség érdekében, a Be. 667. § (1) bekezdése alapján.

[4] Indokai szerint az ügyben 2020. október 2. napján tartott előkészítő ülésen az ügyész a Be. 502. § (1) bekezdése alapján indítványt tett a büntetés nemére és tartamára arra az esetre, ha a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismerné. Az ügyészi indítvány 2 év szabadságvesztés, 2 év közügyektől eltiltás és 1 év közúti járművezetéstől eltiltás kiszabására irányult.

[5] A Be. 565. § – 2021. január 1. napjától hatályos – (2) bekezdése alapján, ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve az 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz. Ekként törvényt sértett a törvényszék, amikor az előkészítő ülésen tett ügyészi indítványban foglaltnál hosszabb tartamban állapította meg a szabadságvesztés büntetés tartamát. A törvényt sértő jogerős határozat más jogorvoslattal nem támadható. Az ügyészség által az előkészítő ülésen indítványozottnál súlyosabb büntetés kiszabása nem tekinthető a súlyosítási tilalom megsértésének, így nem minősül a Be. 649. § (2) bekezdésében szereplő eljárási szabálysértésnek, ezért felülvizsgálati eljárás alapja sem lehet. Az ügyész továbbra is iránymutatónak tartotta a Kúria Bt.II.443/2021/4. számú ítéletében írtakat, a Be. 565. § (2) bekezdése szerinti tilalom értelmezését illetően.

[6] Mindezekre tekintettel a legfőbb ügyész indítványozta, hogy a Kúria a törvényt sértést állapítsa meg és a Fővárosi Törvényszék 25.Bf.5067/2021/12. számú ítéletét változtassa meg akként, hogy a terhelttel szemben kiszabott börtön fokozatú szabadságvesztés tartamát kettő évre enyhítse.

[7] A Be. 668. § (1) bekezdése szerint a Kúria a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslatot – ha elutasításának nincs helye – nyilvános ülésen bírálja el.

[8] A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 212. § (3) bekezdése értelmében a Kúria tanácsa a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslatot, ha azt a tanács elnöke szükségesnek tartja nyilvános ülésen, egyébként tanácsülésen bírálja el. Ha a jogorvoslatot tanácsülésen bírálja el, biztosítani kell, hogy az érintettek indítványa, észrevétele megismerhető legyen, azzal összefüggésben az érintettek észrevételét terjeszthessenek elő [2020. évi LVIII. törvény 212. § (4) bekezdés].

[9] A bejelentett rendkívüli jogorvoslat alapján a Kúria indokoltnak tartotta ezen eljárási forma alkalmazását. A fenti tájékoztatással kézbesített jogorvoslati indítványra a terhelt nem tett észrevételt, még a terhelt kirendelt védője arra tett indítványt, hogy a Legfőbb Ügyészség indítványa alapján a Kúria a Pesti Központi Kerületi Bíróság 23.B.VIII.21.010/2019/28. számú ítéletében kiszabott 1 évre mérsékelje a szabadságvesztés tartamát.

[10] **III.** A legfőbb ügyész törvényesség érdekében előterjesztett jogorvoslati indítványa alapos.

[11] A Kúria a Be. 666. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból vizsgálja a Be. 649. § (2) bekezdésében írt eljárási szabályok megtartását.

[12] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 23.B.VIII.21.010/2019/28. számú ítéletét a 2020. október 2. napján tartott előkészítő ülésen hozta meg. Az előkészítő ülés megkezdése után a bíróság felhívására az ügyész a vádat ismertette, az ügyész megjelölte a vádat alátámasztó bizonyítási eszközeit és indítványt tett a büntetés mértékére, illetve tartamára is arra az esetre, ha a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismeri. A terhelt a bűnösségét beismerte és a tárgyaláshoz való jogáról lemondott, majd a személyi és családi körülményeire vonatkozóan válaszolt a bíróság által feltett kérdésekre. Ezt követően a bíróság a Be. 504. § (3) bekezdése szerint elfogadta a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát (23.B.VIII.21.010/2019/28-I. számú végzés).

[13] Ha a bíróság az előkészítő ülésen a terhelt beismerését végzéssel elfogadja és nem látja akadályát az ügy előkészítő ülésen való elintézésének, a vádlottat a büntetéskiszabási körülményekre is kihallgatja, majd az ügyész és a védő felszólalását követően az ítéletét az előkészítő ülésen is meghozhatja [Be. 504. § (4)-(6) bekezdés].

[14] A Be. 565. § – 2021. január 1. napjától hatályos – (2) bekezdése értelmében, ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve az 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz. E törvényhely korábbi szövegezése szerint a hátrányosabb büntetés, illetve intézkedés fogalmát tartalmazta. A törvény szövegének ezen módosítása azonban nem érintette e rendelkezés [Be. 565. § (2) bekezdés] változatlan lényegét, mely szerint a bíróság számára az alkalmazható szankció korláta a vádirat, illetve az előterjesztett indítvány tartalma.

[15] Mindezek alapján a következőkre mutat rá a Kúria.

[16] Eljárási szabálysértés miatt a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye [Be. 648. § b) pont], a Be. 649. § (2) bekezdésében felsorolt esetekben. E törvényhely d) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozatával szemben felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[17] A Be. 608. § (1) bekezdése a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértéseket tartalmazza, azonban ezek között nem szerepel az előkészítő ülésen elfogadott beismerő vallomás alapján meghozott ítéletben, a vádiratban, illetve a Be. 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítványban megjelölt szankciónál akár súlyosabb, akár hátrányosabb büntetés, illetve intézkedés alkalmazása.

[18] A Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja a súlyosítási tilalom megsértése esetén biztosítja a felülvizsgálat lehetőségét. A súlyosabb büntetés, illetve intézkedés fogalma kétségtelen a súlyosítási tilalom (Be. 595. §) rendelkezéseivel kapcsolódó. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a hatályos szövegezés szerinti súlyosabb jogkövetkezmény Be. 565. § (2) bekezdése szerinti tilalma azonosítható lenne a súlyosítási tilalommal. Ugyanis a bűnösséget beismerő nyilatkozat előkészítő ülésen történő elfogadása esetén – valójában változatlan tartalommal – irányadó a Be. 565. § (2) bekezdése szerinti tilalom, melynek lényege az, hogy ebben az

esetben a terhelt terhére beterjesztett ügyészi fellebbezés által megnyílt súlyosítás korlátját kifejezetten a vonatkozó eljárási szabályok szerint előterjesztett konkrét ügyészi indítvány (vádirat) képezi. Ekként a súlyosítási tilalom nyilvánvalóan nem azonosítható – eddig sem volt azonosítható – a hátrányosabb, illetve a hatályos szabályozás szerint a súlyosabb jogkövetkezmény alkalmazásának tilalmával.

[19] A súlyosítási tilalom az eljárási törvény garanciális rendelkezése és a jogorvoslat során kivételt határoz meg a felülbírálat terjedelmének általános szabályai alól. Alapvető tartalma, hogy a terhelt és a védő részére lehetővé teszi a fellebbezési jog kockázat nélküli gyakorlását és kizárja azt, hogy ha az elsőfokú bíróság ítéletét csak a terhelt javára szóló fellebbezés támadta, a fellebbezés folytán alapvető érdemi kérdésekben a terheltre hátrányosabb másodfokú bírósági határozat születhessen (Be. 595. §).

[20] A Be. a súlyosítási tilalom megsértésének esetére lehetővé teszi a jogerős ügydöntő határozat felülvizsgálati indítvánnyal történő támadását. A felülvizsgálat azonban a Be. 565. § (2) bekezdése szerinti súlyosabb, illetve hátrányosabb jogkövetkezményt tartalmazó törvénytől határozat orvoslására nem vehető igénybe.

[21] A fentiek tükrében a legfőbb ügyész által nevesített eljárási szabálysértés kiküszöbölésére kizárólag a törvényesség érdekében előterjesztett jogorvoslat alapján van törvényes lehetőség (BH 2020.64.III.)

[22] A Kúria az iratok alapján megállapította, hogy a Budapesti VIII. Kerületi Ügyészség a 2019. augusztus 23-án kelt B.4262/2018/92. számú vádiratában szabadságvesztés büntetés, valamint közügyektől eltiltás és határozott időre járművezetéstől eltiltás kiszabását indítványozta. A 2020. október 2-án tartott előkészítő ülésen eljáró ügyész a terhelt beismerése esetén alkalmazandó szankció vonatkozásában a terhelttel szemben 2 év börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés, 2 év közügyektől eltiltás és 1 év közúti járművezetéstől eltiltás kiszabására tett indítványt (23.B.VIII.21.010/2019/28. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal).

[23] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát elfogadta és a 23.B.VIII.21.010/2019/28. számú ítéletét a 2020. október 2-án tartott előkészítő ülésen hozta meg.

[24] Az elsőfokú bíróság a terheltet 1 év börtön fokozatú szabadságvesztésre, 2 év közügyektől eltiltásra és 1 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte.

[25] Az ügyész által a vádlott terhére bejelentett fellebbezés folytán a másodfokú bíróságnak volt lehetősége az első fokon kiszabott szabadságvesztés, illetve járművezetéstől eltiltás büntetések, valamint a közügyektől eltiltás mellékbüntetés súlyosítására.

[26] A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság azonban a fellebbezés elbírálása során az előkészítő ülésen tett ügyészi indítvány szerinti 2 évhez képest 2 év 6 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte a terheltet. Ezzel túllépte a joghátrány mértékére tett konkrét ügyészi indítványt, és megsértette a súlyosabb büntetés kiszabásának tilalmát rögzítő, a Be. 565. § (2) bekezdésében írt azon szabályt, miszerint a terhelttel szemben az ügyészi indítványban megjelölt szankciónál súlyosabb, illetve hátrányosabb jogkövetkezmény nem alkalmazható. Ez kizárólag a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat keretében orvosolható.

[27] A Kúria egyetértett a legfőbb ügyész álláspontjával. Ekként a Be. 565. § (2) bekezdésében foglalt tilalom alól nincs kivétel a terhelt terhére bejelentett fellebbezés esetén sem. Következésképpen nem a Btk. Különös Részében meghatározott büntetési tétel felső határa, illetve az Általános Részben meghatározott a büntetés mértékére vonatkozó rendelkezésekből következő felső határ az irányadó a vádlott terhére bejelentett fellebbezés

által megnyitott súlyosítás esetén, hanem az előkészítő ülésen tett beismerésére figyelemmel előterjesztett konkrét ügyészi indítvány.

[28] Az ügyben hozott jogerős másodfokú ítélet tehát az előkészítő ülésen a bűncselekményt beismerő terhelttel szemben az ügyészi indítványban foglaltnál súlyosabb (hátrányosabb) szabadságvesztést kiszabó részében törvénysértő.

[29] A védői észrevételben foglaltakra tekintettel megjegyzi a Kúria, hogy a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati eljárásban – ha a jogerős ítélet a büntetés kiszabására vonatkozó kötelező szabályt sért – a büntetéskiszabási körülményeket nem mérlegelheti és nem önállóan szab ki büntetést. A büntetés tartamának az elsőfokú ítéletben kiszabott mértékére való „visszaállításának” éppen azért nincs törvényi alapja, mert a másodfokú bíróság – az ügyészség által a terhelt terhére bejelentett joghatályos fellebbezésre tekintettel – törvényesen súlyosította az elsőfokú ítéletben kiszabott szabadságvesztést, csak akkor sértett törvényt, amikor a szabadságvesztést az ügyészi indítványban foglaltaknál is hosszabb tartamban határozta meg. A Kúria a Be. XCII. Fejezete szerinti eljárásban pedig kizárólag a törvénysértést állapíthatja meg és – a Be. 669. § (2) bekezdésében írt esetekben – orvosolhatja.

[30] A kifejtettek alapján a Kúria a Be. 669. § (1) bekezdés első fordulatának megfelelően, a legfőbb ügyész törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványát alaposnak tartva megállapította, hogy a megtámadott határozat a terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartama tekintetében törvénysértő.

[31] A törvénysértést a Kúria a Be. 669. § (2) bekezdés szerint akként orvosolta, hogy a másodfokú ítélet megváltoztatásával enyhébb – az előkészítő ülésen tett beismerésére figyelemmel előterjesztett konkrét ügyészi indítvány kereteit meg nem haladó – 2 év szabadságvesztés büntetést szabott ki.

[32] A Be. 666. §-ára figyelemmel – a védő észrevételének megtételével kapcsolatos felkészüléssel – felmerült bűnügyi költséget az állam viseli [Be. 664. § (1) bekezdés második mondat, 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 7. § (3) bekezdés].

[33] **IV.** A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat elbírálása során meghozott ítélet ellen a Be. 6. § (4) bekezdése szerint nincs helye fellebbezésnek. Az ítélet felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont harmadik fordulata zárja ki.

Budapest, 2022. február 10.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Sebe Mária s.k. bíró